

Esszépályázat

AZ ÉN HŐSÖM (AZ 1956 OS SZABADSÁGHARCOS)

Mohňanský Rudolf

Általános iskola

Tel: +421905659801

Email: kotrab23@gmail.com

**Intézmény: Boldog Salkaházi Sára Egyházi Óvoda, Alapiskola és
Gimnázium, Moldava nad Bodvou-Szepesi
(salkahazi.sara@gmail.com)**

AZ ÉN HŐSÖM

(AZ 1956 OS SZABADSÁGHARCOS)

Az én hőszám egy 1956-os szabadságharcos. Ez nem csak egy embert jelent, ezért nem csak egy történetet fogok elmondani. Ez a bizonyos „1956-os szabadságharcos“ egy csoportot, egy nemzetet jelent, embereket, akik 1956. október 23-án kimondták, hogy elég lesz. Egy nép mondta ki, hogy elég lesz. Minden így kezdődött.

Az embereknek már elégük volt a kommunista terrorból, az elnyomásból, ezért fellázadtak. A rendszerre jellemző volt az, hogy kordában tudták tartani a népet, mégpedig úgy, hogy senki semmit se mondjon vagy tegyen a rendszer ellen, ha mégis, akkor a legbrutálisabb megtorlás várt rá.

Ezek a hőszám az eltorzított magyar zászlóából kivágták a szocialista jelképet, hogy ezzel is kifejezzék azt, hogy elég volt a vörös csillag elnyomó erejéből. És kik is voltak ezek az emberek? Egyetemisták, költők, írók, katonák, munkások....Pontosabban minden olyan ember, aki még hitt a szabad Magyarorszáiban, aki a rettegés helyett a szabadságot választotta, és kimondta azt, hogy a „Ruszkikból elég lesz“.

Hőszám: a fényképész

Beszélgetésünk során kiderült, hogy ő a mai napig retteg, attól mi lesz, ha kiderül... Hiába mondtam neki, hogy már nem kell félnie, a kommunizmus Európából végleg eltűnt, de ő hajthatatlan volt. Pont ebből az okból névvel sajnos nem szolgálhatok. A fényképész egy nyolcvan éves felvidéki ember, aki akkoriban a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatója volt. Most nyugdíjas, és azt mondta nekem, hogy azalatt a rövid idő alatt annyit tapasztalt, mint addig még sohasem. Egy felvidéki kisvárosból Szepsiből származik, Kassán és Budapesten végezte iskoláit. Akkoriban kevés felvidéki magyarnak adatott meg a lehetőség, hogy az anyaországban járhasson egyetemre. Ebben az időben már az is kiváltságnak számított, ha valaki egyetemre járhatott, nemhogy Budapestre. Nagy mázlistának mondhatta magát, de fogalma sem volt, hogy pontosan mi zajlott akkor Magyarorszáiban. Persze, azt tudta, hogy kommunizmus volt, és azt is, hogy elégedetlenek voltak az emberek, de nem számolt a forradalom lehetőségével. Telt az idő, és kezdetét vette az 1956/1957-es tanév. Akkor kezdte a hőszám az 1. tanévet. A kollégiumban a diákok vitaesteket tartottak, amelyekre ő is szívesen eljárt. Ott értette meg igazán, hogy hogyan mennek a dolgok arrafelé. Lényegében ő nem tett semmi olyan radikálisat, csak csatlakozott a néphez és fényképezett, de ebben az időben mindenki számított, aki a jó oldalra állt. A zavargások megkezdődtek. Először egy néma tüntetés vette kezdetét, aztán persze, mivel sok volt a fiatal, és unalmas volt a gyaloglás, ezért rázendítettek a „Gábor Áron rézágyújára“ és a „Kossuth Lajos azt üzentjére“ is. Ebben a menetben került először kivágásra a szocialista címer is. Aztán a zavargások alatt folyamatosan ott volt hőszám és fényképezett. Lehet, hogy nem fegyverrel harcolt, de ez a tett is hozzájárult a kommunista diktatúra felszámolásához, hiszen az utókor a fényképeken keresztül láthatja igazán, hogy milyen is lehetett akkor Budapest utcáiban az élet. Csak a szerencsének köszönhetjük, hogy mindezt elmesélhette nekem.

Hősöm: a kölyök

A kölyök szintén, mint az előző interjúalanyom anonimitást szeretett volna. Ő akkor csak 15 éves volt. Anyja meghalt még a forradalom előtt, apja pedig a forradalomban. Azt mondta, hogy 15 évesen már őt senki se tartotta gyereknek, inkább újoncnak. Neki is ugyanúgy kellett harcolni, vagy pontosan nem is kellett, de ő szeretett volna. Ezt szinte fel se tudjuk fogni, hogy egy ember gyerekként kockára teszi az életét a hazáért. De neki nem volt sok választása, esetleg annyi, hogy elmenekül, de nem szeretete volna az apját magára hagyni. A hősünk ott volt amikor eldurvult a helyzet, amikor a tömegbe lőttek, amikor sokan sajnos ott maradtak. Nem volt ez másképpen hősünk apjával sem. Sajnos rajta is fogott a golyó. Ilyenkor nem szoktak megállni és bámészkodni. Mindenki futott amerre látott, ezért a fiú elszaladt. Ezután az apja a barátja viselte gondját a fiúnak. Ő mindig féltette, de a fiú minden áron segíteni akart. A forradalom vége felé már hősünket ki tudták menekíteni a városból. Hogyan menekült el, azt nem akarta elárulni, de azt mondta, hogy egészen kacifántos volt az útja a nagyszüleihez, akik Csallóközben laktak. *„Elképzelhető, hogy a Dunán szökött meg hajóval, de az öregúr zaklatott állapotban volt, ezért nem szerettem volna rákérdezni.”* Ez a vakáció nem tipikus nyári vakáció volt. Azt, hogy hogyan kapta meg a szlovák állampolgárságot, az egy külön történet.

Hősöm: a katona

A katona egy 28 éves férfi volt a forradalom idején. Egyszerű bakaként szolgált a seregben. Ő sajnos már nincs köztünk, ezért a felesége, Kovács Ilonka néni mesélt róla. Ez a néni a falunkban lakik, és az éven lesz 87 éves. A katona nála szállt meg, ameddig nem csitultak a kedélyek. Viszont, amikor már úgy volt, hogy a katona hazamehetne, ő nem ment, inkább a megmentője mellett élte le az egész életét. A katona neve Kovács Péter volt.

Az egész akkor történt, amikor a hadsereg parancsot kapott a forradalom leverésére. Egy tucat katona úgy döntött, hogy ők inkább a nép oldalára állnak. Először persze nem ez volt a terv, de amikor ki kellett menni az utcára, és olyan ártatlanokra kellett volna lőni, akik újra egy szabad Magyarországot akartak, akkor inkább segítettek a népnek, ahol tudtak. Így lett belőlük igazi hős. Ezek a katonák adták a fegyvert a népnek a kezébe. Voltak osztagok, akik tankostul álltak át az igazság oldalára. A harcok alatt hősünk sok barátját veszítette el. A tucattól fél tucat, aztán meg csak négy lett. Abból is az egyiknek súlyos sérülései voltak. Amikor, már tudták, hogy közel a vég, hárman megszöktek teherautóval Budapestről. A hősünk nem szívesen ment, de nem akarta magára hagyni a barátait. Sajnos a teherautóra rálőtt egy orosz katona, és ezért az egyikük rögtön meghalt. A másik súlyosan megsebesült, és orvosi ellátásra szorult. Mivel a menekülők közt nem volt orvos, így amint a teherautó biztonságos távolságba ért, rögtön megálltak egy ház mellett, ahol segítettek, ellátták a sérülését. Addig mentek, ameddig ki nem fogyott az üzemanyag. Egy határmenti falucskába kötöttek ki. A csehszlovák rendőrök állítólag bent voltak a közeli erdőben, ezért féltek átmenni a határon. A falunak volt vasútállomása. A sebesült katona valószínűleg nem élte volna túl az utat, mivel ez a vonat egészen keletre ment, viszont volt a faluban egy eladósorban lévő lány, akinek igen megtetszett a sebesült katona, és ezért ő ott maradhatott. Viszont hősünket senki se akarta befogadni, ezért ő felszállt arra a vonatra. Ez egy tehervonat volt, és keserves volt vele utazni. Amikor már úgy egy jó órája ment a vonat, hősünk már nem bírta tovább az utat, ezért leszállt a vonatról. Amikor leszállt a vonatról, az állomáson dolgozó fiatal nő először azt hitte, hogy rémeket lát. Amikor a katona elmesélte, hogy mi járatban van,

Ilonkának rögtön megesett rajta a szíve. Felajánlotta, hogy lakhat náluk, ameddig talpra nem áll, de már mindnyájan tudjuk, hogy tovább maradt...

Ezek az emberek mind hősök, az én hőseim, hiszen nemet mondtak a kommunista elnyomásnak. Mindenki azzal az eszközzel harcolt, amivel tudott, mindenki ott segített, ahol tudott. Lehet, hogy a vége felé megszöktek, de akik nem szöktek el, azok közül sokan a megtorlás áldozatai lettek. Voltak gyerekek, akiket elfogtak és börtönbe zártak, és mikor betöltötték a tizennyolcadik életévüket, akkor kivégezték őket. Itt az igazság nem sokat számított. Igaz, a forradalom elbukott, de attól még sikerült elérni fontos dolgokat. Mi magyarok megmutattuk a világnak, hogy vagyunk és megmaradunk. A „világ” is ígért nekünk fűt, fát, hogy majd segít... Az a bizonyos segítség sose érkezett meg.

Ezek a hősök kivágták a magyar zászlóból, ami nem oda illet. Igaz, a szovjetek erővel később visszavarták, de amit visszavarnak az már nem úgy tart, ahogy annak tartania kell.

*„Angyal, vidd meg a hírt az égből,
Mindig új élet lesz a vérből.
Találkoztak ők már néhányszor
– A költő, a szamár, s a pásztor –
Az alomban, a jászol mellett,
Ha az Élet elevent ellett,
A Csodát most is ők vigyázzák,
Leheletükkel állnak strázsát,
Mert Csillag ég, hasad a hajnal,
Mondd meg nekik, –
mennyből az angyal.”*

(Márai Sándor: Mennyből az angyal)